

Lunds Universitet
STVA22
Statsvetenskapliga Institutet
HT 2013

Handledare: Helena Ekelund

Från landsting till region

- En studie av New Public Management
i bildningen av Sveriges första regioner

Författare: Sara-Carin Öhman & Linn Friman

Innehåll

Abstract	3
Ord och begrepp	4
1. Inledning	5
1.1. Statsförvaltning i förändring	5
1.2. Bakgrund	7
1.3. Tidigare forskning	9
1.3.1. Forskning om regionalisering.....	9
1.3.2. Forskning om New Public Management.....	11
1.4. Avgränsningar	12
1.5. Syfte och frågeställningar	13
2. Metod och material	14
2.1. Urval	14
2.2. Material.....	14
2.3. Idéanalys	15
2.3.1. Idealtyp	15
2.3.2. Kvantitativ och kvalitativ ansats	16
2.4. Tolkning.....	17
3. Teori.....	18
3.1. Språkets roll.....	18
3.2. New Public Management	20
3.3. Idealtyp av New Public Management.....	21
4. Analys	23
4.1. Sammanställning av studieunderlag.....	23
4.1.1. Proposition 1996/97:36.....	23
4.1.2. Slutbetänkande 2007:10.....	26
4.1.3. Proposition 2009/10:156.....	29
4.2. Resultat	32
5. Diskussion och slutsats.....	35
6. Källor	39
6.1. Offentligt tryck.....	39
6.2. Litteratur	39
6.2.1. Böcker	39
6.2.2. Uppsatser/artiklar.....	40
6.2.3. Rapporter och artiklar	40
6.3. Internetkällor	41

Figurförteckning

Figur 1: Ansvarsorgan för utvecklingsfrågor på regional nivå.

Figur 2: Tabell över ordfrekvens i prop.1996/97:36.

Figur 3: Tabell över ordfrekvens i SOU 2007:10

Figur 4: Tabell över ordfrekvens i prop.2009/10:156

Abstract

Den svenska tredelade statsapparaten traditionella utformning befinner sig i en förändringsprocess. Staten delegerar alltmer ansvar åt de regionala och kommunala nivåerna, samtidigt som landsting slås samman till självstyrande enheter kallade ”regioner”. Denna regionaliserings-trend påbörjades i samtid med en idéströmning som förespråkade den privata sektorns inflytande på den offentliga förvaltningen. New Public Management (NPM) har fått genombrott världen över med sina reformatoriska ambitioner och företagsinriktade idéer.

I vårt arbete undersöks huruvida New Public Management kan förklara regionaliseringen i Sverige, genom en idéanalytisk studie av det underlag som föregått besluten att regionalisera. Studien visar att det huvudsakliga argumentet för regionaliseringen är att öka den demokratiska förankringen i det regionala utvecklingsarbetet. Huruvida detta är rätt medel för det målet är dock omdiskuterat. Vår studie visar att NPM enbart till viss del kan förklara regionaliseringen i Sverige.

Nyckelord: *region, regionalisering, New Public Management, förvaltning*

Antal ord: 9773

Ord och begrepp

Region.

Den geografiska regionen avser ett geografiskt område med tydliga gränser. Det kan också förstås som ”läge”, ”trakt” eller ”landskap”.¹

Den administrativa regionen är den politisk nivå som ligger mellan den nationella och den kommunala nivån. Det är en statlig mellannivå/mesonivå med juridiska gränser och politisk och administrativ funktion.²

Funktionella regioner har otydliga gränser och växer fram till följd av ekonomisk aktivitet och funktionell integration. En funktionell region kan förstås som ett vidsträckt område som ”fungerar tillsammans” i något avseende.

Historiska/kulturella regioner är områden som delar en gemensam identitet av något slag, och i många fall utgjort egna territoriella stater i historien. Vanligtvis finns det ett flertal historiska/kulturella regioner inom en och samma nation, samt mellan flera nationer, såsom Sameland i Sverige, Norge, Finland och Ryssland.³

I detta arbete kommer vi fortsättningsvis att hänvisa till *den administrativa regionen*.

Regionalisering.

Med regionalisering menas en medveten makt- och ansvarsförskjutning ifrån nationalstaten till andra regionala instanser. Dessa instanser kan existera på högre politisk nivå såsom EU, men också på lägre nivå, såsom landsting/regioner.⁴ I detta arbete kommer vi att förstå regionaliseringen som en process inom vilket statlig makt och ansvar tilldelas den mellanliggande politiska nivån, i samband med att landsting övergår till att bli ”regioner”.

¹ www.ne.se/region Hämtat: 2013-12-10.

² Qvarfordt, Sofie, *Legitimitet i de nya regionförsöken – En jämförande studie om Region Skåne och Region Västra Götaland*. 1999, s. 13. & Fernandez, Christian, *Regionalisering och regionalism – Idé, ideologi och politisk verklighet*, 2000, s. 7.

³ Erlingsson, Gissur Ó, *Regional pånyttfödelse - Ekonomi, demokrati och identitet i ett Europa under omvandling. En analys av ett forskningsområde*, 1999, s. 9. & Qvarfordt, 1999, s. 13.

⁴ Fernandez, Christian, *Regionalisering och regionalism – Idé, ideologi och politisk verklighet*, 2000, s. 7.

1. Inledning

1.1. Statsförvaltning i förändring

Den svenska politiska förvaltningen har under de senaste årtiondena genomgått en stor strukturell förändring. Den traditionella maktbalansen mellan stat, landsting och kommuner reformeras, och en ny organisation har börjat ta form.

Svensk politisk förvaltning har i omkring 150 år utgjorts av en mer eller mindre permanent treenighet bestående av den nationella, den regionala och den kommunala nivån. Denna tredelade ansvarsfördelning har traditionellt liknats vid ett timglas, där de breda ändarna bestående av riksdag och kommuner kännetecknats av stor makt, självständighet och beslutanderätt, medan den mellanliggande regionala nivån, som utgörs av landstingen, haft mer begränsade ansvarsområden, framför allt sjukvård.⁵

Denna politiska struktur har varit mer eller mindre bestående från och med år 1862 då landstingen bildades, fram till sent 1980-tal då den på allvar började ifrågasättas i Sverige.⁶ Sedan dess har en politisk decentraliserings-process tagit fart som innebär att den regionala nivån tilldelats nya och större ansvarsområden, samt rätten att bestämma i frågor där riksdagen tidigare haft beslutanderätt.⁷ Sedan år 1996 har flera landsting slagits ihop och enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (2010:630) är Skåne, Halland, Västra Götaland och Gotland numera landsting med ökat ansvarsområde och får därmed formellt kalla sig regioner.⁸

Under samma tidsperiod identifierades också vad som skulle bli en slags internationell reformvåg inom offentlig förvaltning och gå under samlingsnamnet New Public Management.⁹ Idéerna bakom dessa reformer härrör från den privata sektorn och förespråkar att offentlig förvaltning efterliknar företagen vad gäller organisationsform.

⁵ Lind, Patrik, *Regionbildning*, 2010, s. 20. & Prop.1996/97:36. s. 14.

⁶ Lind, Patrik, *Regionbildning*, 2010, s. 11.

⁷ Bäck, Henry & Larsson, Torbjörn, *Den svenska politiken- Struktur, processer och resultat*, 2010, s. 206.

⁸ "Kommuner, landsting och regioner"

http://www.skl.se/kommuner_och_landsting Hämtat: 2013-12-03.

⁹ Pierre, Jon & Sundström, Göran, *Samhällsstyrning i förändring*, 2009, s. 8.

Motivet bakom vårt val av studieområde härrör från denna observerade organisatoriska förändring i svensk politisk förvaltning och nämnd samtida idéströmning med strukturellt omdanande ambitioner.

Den timglasformade ansvarsfördelningen mellan riksdag, landsting och kommuner som vi är vana vid ifrågasätts och förändras i en aldrig tidigare skådad omfattning. Vilken form det administrativa Sverige intar är ännu inte fastställt, men vi kan dock urskilja hur den smala mellannivån bestående av landsting och regioner växer alltmer. Sedan mitten av 1900-talet har propositioner formulerats och beslut tagits som indikerar att den svenska staten överlåtit mer makt och ansvar till Sveriges regionala mellannivå än någonsin tidigare.¹⁰

Vårt intresse av detta område finner sin förklaring i en övertygelse om att bildandet av regioner och revideringen av ansvarskedjor är ett resultat av formella beslut baserade på politisk övertygelse. För att en strukturell förändring ska ske i den offentliga organisationen måste beslut föregås. Vi intresserar oss för de bakomliggande argument och idéer som föregått besluten att regionalisera svenska landsting. Genom att studera beslutsunderlaget för övergången från landsting till region i Skåne, Halland, Västra Götaland och Gotland har vi möjlighet att belysa bakomliggande argument och pröva huruvida dessa formar del av en större politisk idéströmning.

¹⁰ SOU 1995:27 & Prop.1996/97:36.

1.2. Bakgrund

Sverige har varit en enhetsstat sedan 1500-talet.¹¹ Den svenska statsförvaltningen kännetecknas av dess tredelade struktur och ansvarsfördelning. Vad som utmärker Sveriges politiska förvaltning i ett internationellt perspektiv är också den framträdande offentliga sektorn och den självständiga kommunala nivån.¹² Till skillnad från federala stater har den svenska centralstaten tilldelat kommuner stor självständighet, utan att för den delen tilldela beslutandemakt.¹³

Den nationella nivån representeras av riksdagen, som har den största och slutligen lagstiftande makten i Sverige. Regeringens uppgift består i att genomföra riksdagens beslut med hjälp utav ett antal departement och myndigheter. På regional nivå finns det 20 stycken landsting och 21 stycken län (Gotland utgör undantaget).¹⁴ Varje län har en länsstyrelse som fungerar som statliga regionala myndigheter, vilket innebär att regeringen väljer de representanter som skall genomföra deras politik på regional nivå.¹⁵ Landstingen, däremot, består av en folkvald församling och ansvarar i första hand för sjukvård. Slutligen är Sveriges lokala nivå indelat i 290 kommuner som själva ansvarar för lokala frågor och beslut, inklusive kommunal skatt. Den kommunala förvaltningen, kommunfullmäktige, är även den folkvald.¹⁶

Under de senaste åren har det skett en markant förändring i hur den svenska statliga förvaltningen är organiserad i och med omstruktureringar på den mellanliggande nivån. Sedan januari 2011 har ökat ansvar för utvecklingsfrågor tilldelats den regionala nivån och Sveriges 21 län har därmed delats upp i fyra självstyrelseorgan, tretton samverkansorgan och slutligen fyra traditionella länsstyrelser. De förstnämnda fyra självstyrelseorganen är officiella landsting med rätten att kalla sig ”regioner” och består av Region Skåne, Västra

¹¹ Prop. 1996/97:36. s.13.

¹² Bäck & Larsson, 2010. s. 175.

¹³ Prop. 1996/97:36. s.14.

¹⁴ ”Det offentliga Sverige”

<http://www.regeringen.se/sb/d/505> 2013-12-20

¹⁵ Bäck & Larsson, 2010. s. 208.

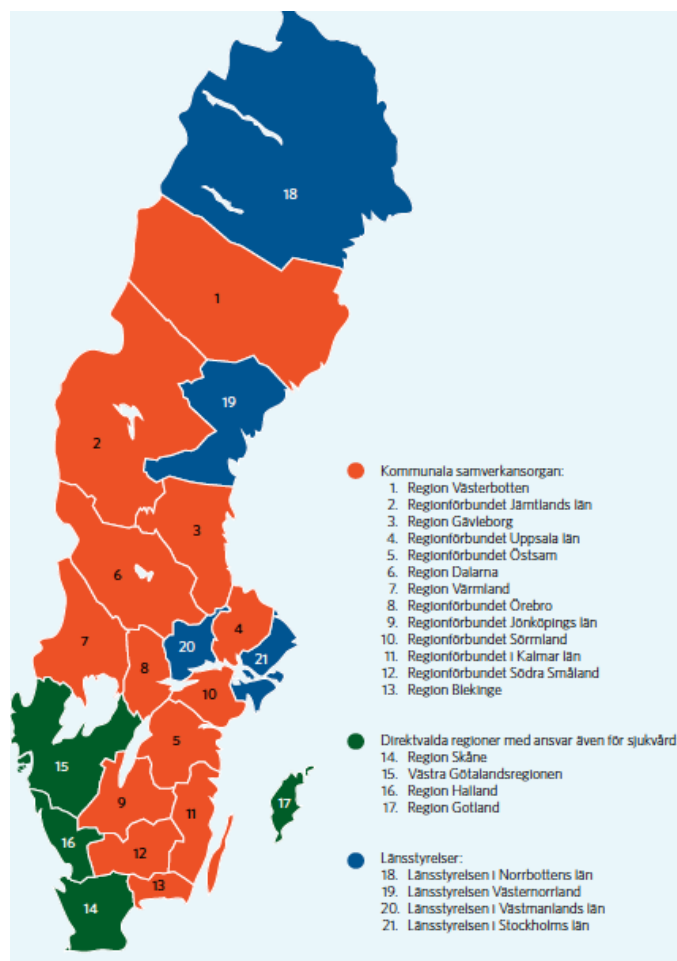
¹⁶ ”Det offentliga Sverige”

<http://www.regeringen.se/sb/d/505> 2013-12-20

Götalandsregionen, Region Halland och Region Gotland.¹⁷ Dessa regioner styr och organiserar allt arbete och all ekonomi inom regionen, och ansvarar inte bara för de traditionella landstingsarbetsuppgifterna, utan också för stora delar av länsstyrelsernas tidigare åtaganden.¹⁸

Denna omstrukturering har inneburit att den traditionella stadsförvaltningen ändrat form. Ännu mer tydligt blir det då vi ser på det faktum att det pågår ett omfattande arbete att regionalisera ännu fler landsting.

Det timglas-formade Sverige byter alltså skepnad.

Figur 1: Ansvarsorgan för utvecklingsfrågor på regional nivå.

17 av Sveriges 21 län består av självstyrelse- eller samverkansorgan med ansvar för regional utveckling. I de övriga fyra länen är det fortfarande länsstyrelserna som ansvarar för den regionala utvecklingen. Enbart Skåne, Västra Götalandsregionen, Halland och Gotland får formellt använda titeln "region".

Källa: "Regioner runt hörnet – sju politiker om regioner i Sverige"
Sveriges Kommuner och Landsting 2010.

¹⁷ Regioner runt hörnet - Sju politiker om regioner i Sverige. s. 7-8.

¹⁸ "Så styrs ett landsting/ en region"

http://www.skl.se/kommuner_och_landsting/sa_styrs_landsting_region 2013-12-22

1.3. Tidigare forskning

1.3.1. Forskning om regionalisering

Regionforskningen är både bred och mångfacetterad som en konsekvens av begreppets mångtydighet och fenomenets olika funktioner. Vid en närmare granskning av regionforskningen förstår vi emellertid att regionaliseringen i stor utsträckning förstås som en nästintill oundviklig utveckling till följd av strukturella ekonomiska förändringar. Vissa menar att bildandet av stora regioner inom och mellan nationer är en naturlig utveckling i en värld där ekonomin internationaliseras och rörligheten ökar. Andra intresserar sig för forskning om regioner inom det europeiska samarbetet.¹⁹ Detta bidrar i vår studie till en överblick över existerande teoribildning och förklaringsansatser till vårt fenomen.

Begreppet regionalisering indikerar emellertid att det skulle existera ett enhetligt fenomen vars framväxt ter sig likadant världen över. Denna självklarhet bör ifrågasättas. Vi hävdar att denna upprepade förklaringsansats har alltför stora generaliserande ambitioner. Med detta menas inte att vi förnekar att den europeiska integrationen eller den ökade rörligheten kan förbättra vår förståelse för detta fenomen. Däremot brister denna ansats då den enbart fokuserar på materiella förklaringar, utan att fråga sig vilka andra immateriella faktorer som påverkar. Dessutom är jämförelser mellan regioner inom Europa svårgjort, eftersom olika länder väljer att organisera sin politiska mellannivå på olika sätt. Vi utlyser därmed ett ifrågasättande av detta grundantagande och menar att forskningsfältet bör breddas genom att involvera argumentations-, idé- och innehållsanalyser som söker svar bortom det självklara.

Genom att inrikta forskningen på nationell nivå kan vissa generaliseringar undvikas. Sedan 1990-talet, då regionaliseringsprocessen på allvar tog fart i Sverige har ett stort antal forskningsprojekt och akademiska uppsatser gjorts i

¹⁹ Exempel på artiklar och böcker som berör ämnet:

- Rowe, Carolyn, *Regional representations in the EU: between diplomacy and interest mediation*, 2011.

- Warleigh, Lack & Rosamond, Ben, *Across the EU Studies—New Regionalism*

Frontier: Invitation to a Dialogue. 2010

- Gidlund, Jan Erik & Jerneck, Magnus, *Local and Regional Governance in Europe - Evidence from Nordic Regions*, 2000.

ämnet. Den röda tråden är att söka förklara varför regionbildning sker i Sverige, samt undersöka skillnader mellan regionerna. Även i svensk forskning utläses två huvudsakliga förklaringstrender: regionaliseringen som ett resultat av EU-integrationen och regionaliseringen som ett resultat av en sedan länge påbörjad strukturförändring.

Vid Statsvetenskapliga Institutionen på Lunds Universitet genomfördes ett forskningsprojekt i samband med att lagen om försöksverksamhet med ändrad regional ansvarsfördelning (1996:1414) gick igenom. Projektet har producerat ett antal rapporter i ämnet, skrivna av bland andra Christian Fernández och Gissur Ó Erlingsson.²⁰ Sistnämnde söker i rapporten ”Regional pånyttfödelse - Ekonomi, demokrati och identitet i ett Europa under omvandling.” förklara, analysera och problematisera regionaliseringen i Europa.²¹ Erlingsson argumenterar för att regionaliseringen bör studeras utifrån ett demokratiperspektiv då gränsen mellan offentlig och privat verksamhet suddas ut i regionaliseringsprocesser. Han menar även att det är av vikt att se närmare på de territoriella samhörighetskänslor i en tid då regionalisering förespråkas på lokal liksom europeisk nivå.²² Detta arbete har bland annat bidragit till en översiktlig förståelse för regionaliseringsprocessen i Sverige, både som enhetsstat, liksom som medlemsstat i EU. Det har även väckt intresse för, och frågor kring, identitetsskapande som resultat av politiska strukturella förändringar, även om vi inte angriper vårt material utifrån den frågeställningen.

I rapporten *Regionalisering och regionalism – Idé, ideologi och politisk verklighet* identifierar Christian Fernández ett mindre uppmärksammat inslag i regionforskningen, nämligen språkets betydelse. Fernández studerar följaktligen regionretorikens intåg i den svenska politiken och menar att det är av stor vikt att undersöka substansen i regionidén och relatera begreppet till olika politiska övertygelser.²³ Han ifrågasätter att regionbildningen skulle vara oundvikligt, och pekar istället på de politiska argumenten bakom besluten. Dessutom efterfrågar han vidare idéanalyser som belyser sambandet mellan samhällsutveckling och politiska reformer.²⁴

²⁰ Regionprojektet: http://www.svet.lu.se/Projekt/Regionprojektet/Om_projektet.html 2014-01-03

²¹ Erlingsson, Gissur Ó, *Regional pånyttfödelse - Ekonomi, demokrati och identitet i ett Europa under omvandling. En analys av ett forskningsområde*, 1999, s. 9.

²² Ibid. s. 61.

²³ Fernandez, Christian, *Regionalisering och regionalism – Idé, ideologi och politisk verklighet*, 2000, s. 8.

²⁴ Ibid. s. 41.

1.3.2. Forskning om New Public Management

Sedan början på 1980-talet har en omfattande debatt gällande förnyelse av den offentliga verksamheten ägt rum världen över. Den första reformvågen definieras för första gången år 1991²⁵ som New Public Management (NPM) och förespråkar en politisk organisation med stort inflytande från den privata marknaden och företagsförvaltning.²⁶ NPM blev således begreppet som myntades som ett samlingsnamn för dessa olika idéer som, av dess förespråkare, i praktiken anses vara effektiva inom offentlig förvaltning.

Dessa idéers genomslagskraft skiljer sig åt mellan länder, liksom den forskning som gjorts i ämnet. Ett genomgående tema är att undersöka på vilket sätt NPM-reformer påverkat den offentliga förvaltningen i olika respektive länder. I Nya Zeeland och Storbritannien har forskning visat att den offentliga administrationen blivit dyrare som en konsekvens av dessa reformer då behoven att utvärdera och följa upp arbetet ökat.²⁷

Patrik Hall menar att förändringar i den svenska offentliga förvaltningen, även de, har uppstått som en konsekvens av NPM-reformer. Detta bekräftas av Stig Montin, professor i offentlig förvaltning. I sin forskningsbaserade översikt ”Politik och förvaltning i förändring” identifierar han de nyckelord som beskriver den stora förändringen i svensk politisk organisation. Dessa begrepp, menar han, skapar och är en produkt utav fenomenet New Public Management, och kan identifieras i de svenska kommunerna.²⁸

I vår uppsats ämnar vi inte att söka efter New Public Management och konsekvenser i den kommunala politiken utan istället söka trenden NPM som förklaring till regionaliseringen som process. Vad som är intressant är hur trenden och fenomenet sägs genomsyra hela svenska samhället på samtliga politiska nivåer.

²⁵ Hood, Christopher, *A Public Management For All Seasons?*, 1991.

²⁶ Hall, Patrik, *Byråkratisering som konsekvens av företagisering inom offentlig förvaltning?* 2007, s.143 & Encyclopedia Britannica. Sökord: NPM

²⁷ Hall, Patrik, *Byråkratisering som konsekvens av företagisering inom offentlig förvaltning?* 2007, s.144

²⁸ Montin, Stig, *Politik och förvaltning i förändring*, 2012, s. 2

1.4. Avgränsningar

Undersökningen fokuserar på tre dokument som föreligger beslutet att införa en försöksperiod av regionalisering av fyra län samt beslutet att göra regionaliseringen permanent. Dessa dokument är noga utvalda och består av propositioner och slutbetänkanden härrörande från tiden mellan 1996 och 2010. Därutöver använder vi oss även av den statliga offentliga utredningen (Regional Framtid (SOU 1995:27) som ledde till att en offentlig diskussion om en eventuell regionalisering påbörjades. Vår tidsram innefattar den offentliga starten av regionaliserings-försöket fram till strax innan den fastställdes permanent.

Det begränsade antalet beslutsunderlag som används i denna studie gör att vi inte kan ge en heltäckande bild av den offentliga politiska debatten rörande regionaliseringen i Sverige. För att åstadkomma detta skulle samtliga betänkanden, propositioner och utredningar analyseras, liksom riksdagsdebatter och eventuella tidningsartiklar i samma ämne. Därutöver skulle en närmare analys av de olika länens enskilda förutsättningar och motiv ge en djupare förståelse för de enskilda fallen. Detta ingår dock inte i denna studies ändamål.

Vi kommer heller inte att kunna redogöra för samtliga argument som framförts i offentlig debatt. Våra ambitioner är dock inte av heltäckande karaktär utan syftar snarare åt att analysera det mest relevanta beslutsunderlaget.

Inte desto mindre utgör vårt studiematerial det underlag som ledde till att en försöksperiod av regionalisering godkändes och påbörjades, liksom en utvärdering av densamma. Därutöver täcker vårt material en sammanställning av samtliga remissinstansers argument för och emot en permanent regionalisering av försökslänen, samt en ytterligare utredning om vidare regionalisering i landet.

Det studiematerial som vår analys tar sitt avstamp i består framför allt av generella diskussioner rörande bildandet av Sveriges första regioner, liksom sammanfattningar av tidigare diskussionsunderlag. Därmed menar vi att vårt material täcker större delar av beslutsunderlaget, om än i komprimerad form, och ger en rättvis och heltäckande bild av vårt studieområde.

1.5. Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att utveckla den statsvetenskapliga förståelsen för varför regionbildning sker i Sverige. Vårt intresseområde sträcker sig därmed över de beskrivande frågorna om *varför* regionbildningen sker, till de underliggande *idéerna* som ligger bakom argumenten. Vi ämnar med andra ord att belysa en underliggande samtida idérörelse och dess eventuella påverkan på besluten att regionalisera landstingen. På så vis, menar vi, kan detta arbete utveckla förståelsen för detta fenomen.

Vi ämnar inledningsvis ge en översiktlig och sammanfattade bild av den svenska statsförvaltningen och dess regionala förändringar i modern tid. Därefter lyder vår huvudsakliga frågeställning:

- Hur kan vi förstå bildandet av administrativa regioner i Sverige?

- Vilka är de huvudsakliga argumenten för denna strukturella förändring?

För att ha möjlighet att kartlägga de underliggande idéerna bakom besluten att regionalisera vissa landsting, anser vi det vara av stor vikt att undersöka, inte bara de förklarande argumenten, utan de idéer som utgör övertygelsen bakom argumentens giltighet. Vår detaljerade frågeställning lyder därmed:

- Kan New Public Management förklara och sammanfatta argumenten som förespråkat regionbildning i Sverige?

Att försöka finna ett heltäckande svar på varför en regionaliseringsprocess tagit fart i Sverige är utanför detta arbetes ramar. Vi gör därmed inte anspråk på ett allomfattande svar, eller ens en uteslutande förklaring till detta. Vårt arbete syftar snarast till att belysa en strukturell samhällsförändring och söka möjliga förklaringsansatser och samband från en samtida idé- och reformström för att på så sätt öka vår förståelse för fenomenet regionalisering i vårt land.

2. Metod och material

I det här avsnittet kommer vi att presentera de dokument vi valt som analysmaterial och diskutera de avvägningar vi gjort. Sedan introducerar och motiverar vi vårt val av studiedesign och redogör slutligen för hur det praktiska arbetet att tolka materialet gått till väga.

2.1. Urval

De dokument vi valt att studera utgör en del av de beslutsunderlag som föregick regionaliseringen av Skåne, Halland, Västra Götaland och Gotland.

Årtalen för dokumenten är valda för att få en spridning i tid och undvika att enbart belysa en eventuellt kortvarig ideologisk trend. Med ett större tidsperspektiv på 15 år kan vi istället visa på en mer omfattande och genomgående idéströmning som präglat debatten under lång tid. Därutöver ser vi en fördel i att studera politiska dokument formulerade över en längre tid då detta innebär att både den partipolitiska konstellationen och personalstyrka förändrats, på samtliga tre politiska nivåer. Om vår studie ger förväntade resultat innebär det att de idéer vi önskar belysa, varit närvarande oavsett partipolitisk färg och – sammanställning. Detta ökar i så fall validiteten i vårt val av metod och metoddesign.

2.2. Material

Vårt studiematerial består av offentliga handlingar som legat till grund för den påbörjade regionaliseringsprocessen som sker i Sverige. I dessa dokument ingår förslag, motförslag, argument för och emot en regionalisering, samt förväntade resultat av densamma. Detta utgör ett textanalytiskt underlag för idéanalys där politiska argument belyses under en längre tidsperiod.

De textdokument som denna studie analyserar är:

- Prop. 1996/97:36 ”Den regionala samhällsorganisationen”
- SOU 2007:10 ”Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft”
- Prop. 2009/10:156 ”Regionalt utvecklingsansvar i vissa län”

2.3. Idéanalys

2.3.1. Idealtyp

I syfte att besvara vår frågeställning har vi valt att använda oss av en idécentrerad idéanalys med deskriptiva och förklarande syften.²⁹ Vi menar att denna metod är det mest fruktsamma angreppssättet för att närma sig vårt material och uppnå undersökningens ändamål, nämligen att beskriva ett politiskt budskap och analysera dess inverkan på svenska politiska reformer i form av regionalisering.

För att komma åt bakomliggande idéer för en politisk reform analyserar vi således diskussions- och beslutsmaterial över en 15 års-period innan och under reformens aktualisering. På detta sätt kan vi identifiera argument som föregick beslut, motiverade den pågående reformen samt utvärderade resultatet av densamma.

Inom vår idéanalys använder vi oss av en idealtyp-modell som hjälper oss att tydliggöra mönster i de texter vi undersöker.³⁰ Genom att skapa en modell av en typisk idé eller idéströmning som representerar dess mest särskilda drag har vi ett ramverk utifrån vilken vi tolkar vårt studiematerial. Vårt studieunderlag placeras följaktligen i förhållande till idealtypen och vi frågar oss därefter hur pass nära eller långt ifrån textens budskap hör hemma.³¹

Vår idealtyp av New Public Management (NPM) härrör från en sammanställning av fenomenets mest väsentliga och omtalade aspekter.³² Vi utgår således från sju kategorier av NPM såsom de definieras av grundaren själv, Christopher Hood, och klassificerar därefter ord, begrepp och textstycken som hemmahörande i de kategorier som konstituerar vår idealtyp. För att säkerställa kategoriernas och begreppens validitet har vi därutöver prövat dessa mot ett flertal andra författares definitioner av NPM.

Med användandet av en idealtyp kan vi genom ordval och språkanvändning identifiera värderingar och idéer som är vägledande i vår studie.

²⁹ jmf. Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red), *Textens mening och makt*, 2012, s. 146-147.

³⁰ jmf. Ibid. s. 150-152.

³¹ Beckman, Ludvig, *Grundbok i idéanalys – Det kritiska studiet av politiska texter och idéer*, 2005, s. 28-29

³² Hood, Christopher, *A Public Management For All Seasons?*, 1991, s. 3-4.

2.3.2. Kvantitativ och kvalitativ ansats

I vår studie använder vi både en renodlad kvantitativ innehållsanalys, liksom en mer kvalitativt orienterad idéanalys.

I den kvantitativa delen mäter vi frekvensen av ord- och begreppsanvändning i vårt studiematerial. Vi menar att frekvens-mätningen på ett systematiskt sätt fångar ett språkbruk som i sin tur reflekterar värderingar och intressen. Antalet gånger ett begrepp upprepas kan måhända inte säga oss mycket om på vilket sätt det används, men det ger oss tydlig information om dess eventuella relevans i aktuellt textunderlag. Om begreppet ”privatisering” används i stor utsträckning i beslutsdokumentet kan vi vidmakthålla att privatisering som fenomen utgör en betydande del i det underlag som lett till beslutet att regionalisera. För att veta om privatiseringen diskuterats som ett argument, motargument eller i annat sammanhang behöver vi dock närma oss vårt studiematerial även med en kvalitativ ansats.³³

För att komplettera den kvantitativa analysen utför vi därutöver även en mer kvalitativt orienterad studie av samma textmaterial. Genom att studera våra dokument mer ingående lyckas vi kontrollera begreppsanvändningen, säkerställa att frekvensmätningen är valid och att begreppen tillhör vår idealtyp. Vidare kan vi identifiera textstycken där vår idealtyp framträder på ett mindre direkt och konkret sätt och vi minimerar således risken för eventuella feltolkningar och –räkningar. Vår idéanalys innehåller således ett stort tolkande moment vilket ökar reliabiliteten i den kvantitativa metoden.

Fördelen med denna forskningsdesign är att den bringar systematisk ordning, samt urskiljer mönster, i data som annars kan vara svåröverskådligt.³⁴ Därtill främjar designen en systematisk studie och banar väg för komparativa inslag, såsom jämförelser över tid.³⁵ Det är dock av stor vikt för forskaren att ha distans till den tecknade idealtypen för att undvika att studiematerialet anpassar sig till idealtypen eller vice versa. Om idealtypen byter skepnad under studiens gång bör dess validitet ifrågasättas.³⁶ Av den anledningen är vår idealtyp av NPM tecknad innan vår textanalys påbörjades.

Vi menar att detta analysverktyg skall användas som ett par analytiska glasögon, genom vilka man kan urskilja konturer i sitt material, och enkelt lägga ifrån sig.

³³ Jmf. Beckman, 2005, s. 45.

³⁴ Jmf. Beckman, 2005, s. 50.

³⁵ Bergström & Boréus (red), 2012, s. 166.

³⁶ Bergström & Boréus (red), 2012, s. 166- 167.

2.4. Tolkning

Vårt arbete består till stor del av att tolka textmaterial med och utan våra ”analytiska glasögon”. Detta har vi gjort genom att enskilt och tillsammans tolka och diskutera vårt studieunderlag utan idealtypen, för att sedan upprepa proceduren med idealtypiskt utgångspunkt.

Vi har valt att använda oss av en relativt snäv definition av New Public Management för att på så sätt undvika att räkna in element som anses vara tveksamma. Med detta menas att vi i situationer då oenighet eller ambivalens råder, hellre väljer att inte medräkna de tveksamma begreppen och textstyckena. Med detta angreppssätt riskerar vi dock att gå miste om ett antal text- element som skulle kunna passa i vår idealtyp. Vi menar dock att detta är det mest tillförlitliga tillvägagångssättet, då en bredare definition kan leda till en felaktig tolkning och att resultaten därmed snedvrids och förstoras.

I vårt arbete redogör vi för den kategorisering och språkflora som utgör vår idealtyp. Detta presenteras i form utav sju sammanfattande kategorier samt hemmahörande ord och begrepp. Syftet med detta är att läsaren lättare ska kunna följa och förstå vår analys och finna vårt resultat trovärdigt. Det gör också att läsaren själv kan kontrollera våra resultat.

Därefter presenteras en överskådlig bedömning av innehållet i valda dokument i form utav resultatet av vår frekvensmätning och tolkning. Vi ämnar således ge läsaren en sammanfattning av våra dokument utanför idealtypen, liksom innanför denna. Syftet med detta är att underlätta för eventuell jämförelse och kritisk granskning.

För att tydliggöra hur våra bedömningar grundats och således underlätta förståelsen för vår analys presenterar vi exempel på begrepp och textstycken som exemplifierar vår tolkning.

3. Teori

I tredje kapitlet presenterar vi den grundläggande utgångspunkt som utgör en förutsättning för vår analys, nämligen språkets roll som bärare av idéer och värden. Därefter presenterar vi New Public Management såsom det används i vårt arbete och ger en utförlig presentation av vår tecknade idealtyp utifrån NPM. Detta leder oss sedan in på den analys som idealtypen ligger till grund för.

3.1. Språkets roll

I vårt arbete utgår vi ifrån ett grundläggande antagande att språket konstruerar den verklighet som vi förstår. Med andra ord menar vi att språket inte bör ses som neutralt eller naturligt verktyg utan snarare som ett nödvändigt och skapande sådant. Vi har därmed en konstruktivistisk vetenskapssyn i vår studie.³⁷

Språket innehåller en logik som vi människor förstår, men språket är också föränderligt och pragmatiskt i den meningen att människan ständigt konstruerar och rekonstruerar det vid användning. På så sätt präglas språket hela tiden av de sociala förhållandena, intressen och den förförståelse vi människor besitter. Vi menar att det av den anledningen är nödvändigt att se på språket som en konstruerande lins i syfte att studera verkligheten.³⁸

Utifrån detta konstruktivistiska grundantagande menar vi att det språk som används i en organisation, ett företag eller i en statsapparat är en reflektion av dess värderingar och intressen. I syfte att förstå dessa är en studie av språket relevant. För att komma åt de underliggande idéerna som ligger till grund för en organisations värderingar är det därmed nödvändigt att studera den lins genom vilken organisationen ser verkligheten. Vi menar att språket utgör denna lins.

På samtliga samhällspolitiska arenor förs politiska debatter i vilka idéer och argument vägs mot varandra i både skrift och tal. Dessa politiska idéer ligger i stor utsträckning till grund för människors övertygelser; om människan anser att en idé är god är man snart övertygad om att denna bör införlivas i praktisk handling. Som politiker eller statlig tjänsteman arbetar man således i detta syfte,

³⁷ Bergström & Boréus (red), 2012, s. 28.

³⁸ Jmf. Resonemanget kring "forskarens linser eller glasögon" i Bergström & Boréus (red), 2012, s. 28. & Beckman, 2005, s. 20-22.

att agera utifrån den dominerande idén. På så vis har idéer stort inflytande på vilken riktning samhällsutvecklingen tar.³⁹ Mot denna bakgrund är det av stor vikt att studera och kritiskt granska de politiska budskap som framförs i de beslutsprocesser som föregår en strukturell förändring av en samhällsorganisation.

Att studera språkbruket i ett antal beslutsdokument ger oss dock inte en heltäckande bild av aktörernas verklighet. Vi har heller inte några allomfattande ambitioner av detta slag. Däremot menar vi att språket är en av flera variabler för att mäta inslagen och omfattningen av aktörernas värderingar, eller mer specifikt, idéer, som ligger till grund för den praktiska politiken. Språket kan, menar vi, således fungera vägledande och påverka aktörernas handlingar i endera riktning. Ett språkbruk i vilket begreppen ”privatisering”, ”konkurrens” och ”effektivisering” upprepas frekvent tyder på att fenomenen fått stort utrymme i debatten och att ämnena ”är på tapeten”. Om begreppens frekvens är konstant eller stigande under en längre tidsperiod kan detta förstås som att begreppen konstruerats och till och med institutionaliserats så till den grad att de inte bara är aktuella, utan till och med självklara.⁴⁰

Att begrepp institutionaliseras innebär att ett antagande om att tillvarata vissa intressen kopplade till dessa begrepp äger rum. Det sker vanligtvis omedvetet och utan en direkt målinriktning från aktörens sida, eftersom språkbruket tas för givet hos densamma. Institutioner av detta slag kan skapa både trygghet, men också instängdhet. Av den anledningen finns det motiv att studera och synliggöra dessa språkliga element.⁴¹

³⁹ Beckman, 2005, s. 9.

⁴⁰ Jmf. Beckman, 2005, s. 42-45.

⁴¹ Christensen, Soren, m.fl. Makt, beslut, ledarskap: märkbar och obemärkt makt. 2011, s. 95.

3.2. New Public Management

NPM som begrepp uppkom inte förrän år 1991 (Hood) trots flera års forskning och diskussion om förvaltningsstruktur och – reformer. NPM kan beskrivas som en samling idéer⁴², ett fenomen, en reform eller en trend⁴³ beroende på dess forskare. Begreppet New Public Management har dessutom tilldelats ett antal olika definitioner, varav de flesta är breda och generella av sitt slag.⁴⁴ Användningsområdet är därmed brett och samlar många av de idéer som tidigare års debatt tangerat. Dessa idéer är inspirerade av den privata sektorn och tar sig, enligt Pierre och Sundström, uttryck i ökad decentralisering och förflyttning av statliga ansvarsområden till andra aktörer, såsom regioner och kommuner, men också till privata företag. Det innebär också ökat krav på specialisering och expertis, och en förvaltning som i större utsträckning liknar ett nätverk, till skillnad från en traditionell hierarkisk struktur.⁴⁵

Vår förståelse av fenomenet begränsas till att vara en trend bestående av en samling idéer som går ut på att göra offentlig sektor mer företagslik i sin organisation.

Implementeringen av dessa idéer har sett olika ut i världen. Sverige har under slutet på 1980-talet teoretiskt diskuterat politiken i termer av NPM i relation till andra nationer. Den svenska kommunala förvaltningen har varit drivande i praktiska frågor om resultat- och målstyrning, ansvarsfördelning och intern konkurrens i jämförelse med Danmark, Finland och Norge. Å andra sidan har Sverige inte i någon större utsträckning låtit privatisera så som Storbritannien har. Sverige har, enligt Montin, förut betraktats som både decentraliserat och homogent, men går idag mer mot decentraliseringen.⁴⁶

Trots fenomenets breda betydelse och implementering menar Patrik Hall att NPM enbart kan appliceras på samhällsorganisationen under särskilda tidsmässiga omständigheter.⁴⁷ Andra hävdar att NPM är det bästa alternativet för samtliga samhällsorganisationer i alla tider.⁴⁸

⁴² Røvik, *Managementsamhället: Trender och idéer på 2000-talet*, 2008, s 27

⁴³ Hall, Patrik, *Byråkratisering som konsekvens av företagisering inom offentlig förvaltning?* 2007, s. 143

⁴⁴ Hall, Patrik, *Byråkratisering som konsekvens av företagisering inom offentlig förvaltning?* 2007, s.143

⁴⁵ Pierre & Sundström, 2009, s. 7.

⁴⁶ Montin, Stig, *New Public Management på svenska*, 1997, s. 262

⁴⁷ Hall, Patrik, *Byråkratisering som konsekvens av företagisering inom offentlig förvaltning?* 2007, s. 143

⁴⁸ Encyclopedia Britannica. Sökord: New Public Management

3.3. Idealtyp av New Public Management

Vi har valt att ta vår utgångspunkt i en definition av New Public Management gjord av den engelske statsvetaren Christopher Hood, som var först med att lansera begreppet.⁴⁹ Denna deskriptiva sammanfattning summerar de koncept som han menar utgör den största delen av den internationella debatten kring NPM. Hood reserverar sig dock för att vissa kategorier framgår tydligare på vissa håll och är mindre aktuella på andra. Hood menar att begreppet är brett, och innehåller i sin förkortning, en stor uppsättning administrativa doktriner.⁵⁰ Förenklat uppdelas dessa doktriner i sju definitioner och föreskrifter:

1: Tydlig ansvarsfördelning.

- Ansvarsfrågan kräver synliga ansvarslinjer för agerande, inte en större uppdelning.

2: Uttalade normer och prestationsmätningar.

- Tydliga mål och indikatorer på framgång, som bör mätas kvantitativt. Hög effektivitet kräver strängare krav på arbetsresultat.

3: Större vikt på prestationskontroller.

- Prestationsbaserat belöningsystem. Lägg mer vikt på målet för arbetet, inte vägen dit.

4: Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter.

- Decentralisera verksamheten. Skapa hanterbara enheter och vinn effektivitetsfördelar genom kontrakt-baserat samarbete inom och utanför offentlig sektor.

5: Ökad konkurrens i den offentliga sektorn.

Fler korttidskontrakt. Öppna upp för allmänna upphandlingsprocedurer. Konkurrens är nyckeln till kostnadseffektivitet och ökad kvalitet.

6: Efterlikna privat sektor i offentlig förvaltning.

- Frånga den offentliga etiken och inför större flexibilitet vad gäller anställningar och belöningar. Använd PR-tekniker mer.

7: Större disciplin och sparsamhet i resursanvändning.

Skär ner på direkta kostnader, höj arbetsdisciplinen, stå emot fackliga krav och minska kostnaderna för företag. Få mer effekt med mindre resurser.⁵¹

⁴⁹ Pierre & Sundström, 2009, s. 8.

⁵⁰ Hood, 1991, s. 4.

⁵¹ Hood, 1991, s. 4-5.(egen översättning)

För att skapa en idealtyp med inkorporerade ord och begrepp för de sju ovannämnda kategorierna inkorporeras följande litteratur i syfte att säkerställa dess validitet:

1. Christopher Hood, "Public Management for all seasons?", 1991.
2. Henry Bäck & Torbjörn Larsson, "Den svenska politiken – Struktur, processer och resultat", 2010.
3. Hall, Patrik, "Byråkratisering som konsekvens av företagisering inom offentlig förvaltning", 2007.
4. Jon Pierre & Göran Sundström, "Samhällsstyrning i förändring", 2009.
5. Irvine Lapsley: "NPM agenda: back to the future", 2008.

De ord och fraser som ingår i vår idealtyp och som vi därmed förknippar med NPM är följande:

Ansvar-, ansvarsfördelning-, transparens, mål (-en, -et), prestation, kvantitet, effekt-, decentral-, belön-, privat-, marknad-, avregler-, företag-, företagsstöd, nätverk-, konkurrens-, flexib-, outsourc-, entreprenör-, kund.

4. Analys

I detta kapitel redogör vi för en sammanställning av begreppsfrekvens och textanalys av vårt studiematerial. Vi belyser således samtliga argument för regionaliseringen som framgår i dokumenten och mäter de sedan mot vår idealtyp. De offentliga dokumenten redovisas i kronologisk ordning. Slutligen presenteras en sammanställning av vårt resultat.

4.1. Sammanställning av studieunderlag

4.1.1. Proposition 1996/97:36.

Proposition 1996/97:36 är en av de första och därmed grundläggande propositionerna i den process som ledde till att Sverige fick sina första officiella administrativa regioner. I denna proposition föreslår regeringen att en försöksperiod inleds i vilken Kalmar, Gotland, Skåne och Jämtlands län innefattas av en ändrad regional ansvarsfördelning inom ramen för regionala självstyrelseorgan.⁵² Detta innebär att dessa fyra län under perioden mellan den 1:a juli år 1997 och den 31:a december 2002 övertar vissa statliga arbetsuppgifter som tidigare legat på länsstyrelsens bord. Regeringen föreslår således att de regionala självstyrelseorganen skall samarbeta med länsstyrelsen, samtliga kommuner inom länet samt representanter för näringslivet i utvecklingsfrågor.⁵³

Vidare får länen rätten att använda beteckningar som markerar denna strukturella förändring; Skåne läns landsting föreslås följaktligen använda beteckningen ”regionfullmäktige” och ”regionstyrelse”.⁵⁴

Det huvudsakliga syftet med denna försöksverksamhet, menar regeringen, är att uppnå ökad demokratisk förankring av det regionala utvecklingsarbetet.⁵⁵ Huruvida detta är rätt medel med önskad effekt råder det dock delade meningar om.

⁵² Prop 1996/97:36: s.1.

⁵³ Ibid: s. 38.

⁵⁴ Ibid: s. 3.

⁵⁵ Ibid: s. 1.

Av de 360 remissinstanser som blivit tillfrågade ställer sig majoriteten av samtliga statliga myndigheter, kommuner och länsstyrelser negativa till förslaget, medan de flesta landsting är positiva.⁵⁶ Av de kommuner som är positiva till förslaget är mer än hälften belagda i Skåne och i Västra Sverige och ingår därmed till stor del av de geografiska försöksregionerna.

Nedan följer en överblick över den argumentation och den motivering för förslaget som presenteras i propositionen.

1. Den regionala verksamheten skulle få bättre demokratisk förankring. Om beslutsfattarna finns närmare medborgarna ökar demokratin.⁵⁷
2. Nationsgränserna förlorar sin betydelse och regionens betydelse ökar. Vi behöver konkurrenskraftiga regioner som kan samarbeta vid ekonomiska behov.⁵⁸
3. Länsindelningen håller på att mista sin funktion som aktör för det statliga arbetet på regional nivå. Därför behöver vi en ny förvaltningsstruktur.
4. Moderniseringen av näringslivet och infrastrukturen skapar nya samarbetsmönster inom regioner, och därför måste regionerna bli starkare.⁵⁹
5. EU:s strukturfonder för regional utveckling inriktar sig på regionala aktörer. Därför måste regionala aktörer samarbeta.⁶⁰
6. Det är viktigt att statens beslut tillämpas, följs upp och utvärderas på regional nivå.⁶¹
7. Regionalisering breddar verksamheten vilket ökar decentraliseringen av den statliga verksamheten.⁶²
8. Effektivare utnyttjande av de resurser som finns i regionen.⁶³

⁵⁶ Prop. 1996/97:36: s.26.

Remissinstanserna består av samtliga kommuner, landsting, länsstyrelser, statliga myndigheter, kommunalförbund, samt ett flertal övriga aktörer.

⁵⁷ Ibid: s.24 & 21.

⁵⁸ Ibid: s. 19 & 21.

⁵⁹ Ibid: s. 20.

⁶⁰ Ibid: s. 18.

⁶¹ Ibid: s. 23.

⁶² Ibid: s. 22.

⁶³ Ibid: s. 24.

Följande argument/motiveringar är hemmahörande i NPM, enligt vår idealtyp:

1. *Ingen kategori representerad*
2. *4 & 5: Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter
& Ökad konkurrens i den offentliga sektorn.*
3. *4: Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter.*
4. *4 & 5: Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter
& Ökad konkurrens i den offentliga sektorn.*
6. *2: Uttalade normer och prestationsmätningar.*
7. *4: Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter.*
8. *7: Större disciplin och sparsamhet i resursanvändning.*

(Prop. 1996/97:36)	
ORD	ANTAL
<i>ansvar-</i>	182
<i>ansvarsfördelning-</i>	74
<i>transparens</i>	0
<i>mål (-en, -et)</i>	32
<i>prestation</i>	0
<i>kvantitet</i>	0
<i>effekt-</i>	22
<i>decentral-</i>	12
<i>belön-</i>	0
<i>privat-</i>	0
<i>marknad-</i>	1
<i>avregler-</i>	0
<i>företag-</i>	9
<i>företagsstöd</i>	7
<i>nätverk</i>	1
<i>konkurren-</i>	5
<i>flexib-</i>	2
<i>outsourc-</i>	0
<i>entreprenör-</i>	0
<i>kund</i>	0

Figur 2: Tabell över ordfrekvens i prop.1996/97:36.

4.1.2. Slutbetänkande 2007:10.

”Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft” är ett slutbetänkande skrivet av Ansvarskommittén, tillsatt av regeringen med direktivet (dir. 2003:10) att undersöka struktur och uppgiftsfördelning i samhällsorganisationen.⁶⁴

Uppdragets syfte är att ge det folkvalda organen i Sverige bättre förutsättningar att implementera sin politik och att ge medborgarna bättre förutsättningar att påverka, ge dem mer insyn och öka ansvarsutkrävandet.⁶⁵

Därutöver undersöker kommittén även regeringens styrning av myndigheter, vilken uppfattats som otydlig.⁶⁶

Enligt betänkandet syftar kommittén att ge förslag på en starkare och ett mer rationellt strukturerad samhällsorganisation och bör medverka till att beslutsprocesser blir inriktade mot tydlighet och samverkan.⁶⁷ För att uppnå syftena menar Ansvarskommittén att ansvars- och uppgiftsfördelningen i samhällsorganisationen måste förändras.⁶⁸ De föreslår således att landstingen ersätts av direktvalda regionkommuner med ansvar för regionens utveckling samt hälso- och sjukvård.⁶⁹

Samhällsorganisationens framtida utmaningar är enligt Ansvarskommittén ett ökat behov av offentliga insatser, följt av förändringar i demografin, vetenskaplig och teknisk utveckling, nya politiska frågor, nya värderingar samt alltmer informerad befolkning. Även det europeiska samarbetet, globaliseringen och att upprätthålla en stark demokrati framhålls som utmaningar.⁷⁰

⁶⁴ SOU 2007:10. s. 4.

⁶⁵ Ibid: s. 56.

⁶⁶ Ibid: s. 61.

⁶⁷ Ibid: s. 63.

⁶⁸ Ibid: s. 75-76.

⁶⁹ Ibid: s. 14.

⁷⁰ Ibid: s. 13.

Följande argument och motiv ligger till grund för en regionalisering, enligt denna utredning:

1. Bättre helhetssyn, minskad sektorisering, tydlig ansvarsfördelning, ökat medskapande och förmåga till förnyelse och utveckling.⁷¹
2. Den regionala nivån är splittrad och ansvars- samt arbetsfördelningen är oklar och överlappande. En regional organisation skulle stå för ett bättre tvärsektoriellt arbetssätt, vilket gör det lättare att nå målen om ökad jämställdhet, integration och hållbarhet.⁷²
3. En fungerande och tydlig regional nivå kan rätta till de strukturella svagheter, skapa tydligare roller och uppgiftsfördelning.⁷³
4. Demokrati och legitimitet har direkt samband med ansvar och ansvarsutkrävande. Komplexiteten i ansvarsfördelningen mellan de tre politiska nivåerna oklar för medborgarna.⁷⁴
5. Renodla samhällsorganisationens roller. Detta förbättrar organisationens förmåga att skapa likvärdighet, utvecklingskraft och effektivitet för en framtida trygg välfärd. Även politiska ambitioner och beslut ska få bättre genomslag på grund av förändringen.⁷⁵
6. Tydlig rollfördelning och samspel mellan de politiska nivåerna skapar förutsättning för uthållig tillväxt vilket i sin tur leder till utvecklad välfärd.⁷⁶
7. Bristfällig uppföljning och utvärdering av statens politiska påverkan leder till ineffektivitet. Den statliga styrningen bör bli mer normaliserad medan andra styrmedel begränsas.⁷⁷
8. Tillväxtpolitiken och utvecklingspolitiken är fragmenterad och otydlig i regionerna till följd av en dåligt anpassad länsindelning. Därför vill kommittén slå samman uppgifter till bredare, tvärsektoriellt regionalt utvecklingsuppdrag vars ansvar tilldelas regionkommunerna istället för länsstyrelserna.⁷⁸

⁷¹ SOU 2007:10 s. 13

⁷² Ibid: s. 14.

⁷³ Ibid: s. 14.

⁷⁴ Ibid: s. 82.

⁷⁵ Ibid: s. 82-83.

⁷⁶ Ibid: s. 84.

⁷⁷ Ibid: s. 15.

⁷⁸ Ibid: s. 18.

Följande argument/motiveringar är hemmahörande i NPM, enligt vår idealtyp:

1. 1: Tydlig ansvarsfördelning
2. 1: Tydlig ansvarsfördelning och
4: Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter.
3. 1: Tydlig ansvarsfördelning
4. 1: Tydlig ansvarsfördelning
5. 4: Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter.
6. 1: Tydlig ansvarsfördelning
7. 2: Uttalade normer och prestationsmätningar.
8. 1: Tydlig ansvarsfördelning och
4: Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter.

(SOU 2007:10)	
ORD	ANTAL
<i>ansvar-</i>	516
<i>ansvarsfördelning, -a</i>	52
<i>transparens</i>	1
<i>mål (-en -et)</i>	99
<i>prestation</i>	1
<i>kvantitet</i>	0
<i>effekt-</i>	197
<i>decentral-</i>	16
<i>belön-</i>	0
<i>privat</i>	22
<i>marknad-</i>	101
<i>avregler-</i>	1
<i>företag-</i>	56
<i>företagsstöd</i>	13
<i>nätverk</i>	21
<i>konkurren-</i>	21
<i>flexib-</i>	10
<i>outsourc-</i>	0
<i>entreprenör-</i>	9
<i>kund</i>	2
Totalt	1138 (109827)

Figur 3: Tabell över ordfrekvens i SOU 2007:10

4.1.3. Proposition 2009/10:156.

I denna proposition föreslås att den föregående försöksverksamheten föreslagen i proposition 1996/97: 36 (bet. 1996/97:KU4, rskr. 1996/97:77) skall göras permanent i Skåne och Västra Götalands län från och med den 1 januari 2011. Dessa försöksverksamheter, tillsammans med motsvarande i Gotland och Halland, ska göras till lag i vilket bestämmelser kring regionalt tillväxtarbete införs.⁷⁹

Syftet med försöksverksamheten har varit att öka den demokratiska förankringen av det regionala utvecklingsarbetet, vilket man hävdar sker genom ökat kommunalt och regionalt ansvar. Detta har konkret inneburit att man på regional nivå övertagit en del av de traditionella statliga uppgifterna.⁸⁰ De arbetsuppgifter som regionen även i fortsättningen ska ansvara för finns inom ramen för det statliga arbete som sker i länsstyrelserna.⁸¹

I propositionen lägger man stor vikt på att samarbete och samråd ska ske, inte bara inom den offentliga verksamheten, utan också med organisationer och näringslivet. I detta ingår även förslaget att låta de nya regionerna besluta om fördelning av statliga medel för regionalt tillväxtarbete.⁸²

Till skillnad från propositionen rörande införandet av en försöksverksamhet (1996/97:36) tillstyrker en majoritet av remissinstanserna förslaget att permanenta försöksverksamheten.⁸³ Flertalet uttalanden visar på positiv inställning till att göra Skåne och Västra Götalandsregionerna officiella, medan mer tveksamhet råder rörande Hallands och Gotlands län. Ett antal remissinstanser poängterar vikten av att det råder tydlighet vad gäller ansvarsfördelningen och företräderskapet i dessa regioner.⁸⁴ Den största skiljelinjen i denna proposition går mellan de som är positiva respektive negativa till förslaget att ansvaret för att utdela företagsstöd och stöd till kommersiell service tilldelas regionen, istället för länsstyrelsen. Många remissinstanser menar att direkt ekonomiskt stöd till enskilda företag bör gå via länsstyrelser, och inte via folkvalda politiker i

⁷⁹ Prop. 2009/10:156. s. 1

⁸⁰ Ibid: s. 15.

⁸¹ Ibid: s. 16.

⁸² Ibid: s. 24.

⁸³ Ibid: s. 13.

⁸⁴ Ibid, s. 14.

regionen. Av de instanser som är positiva till förslaget är flertalet belägna i södra Sverige, och ingår således i de blivande regionerna.⁸⁵

Regeringen bedömer sammanfattningsvis att försöksverksamheten kan göras bestående i Skåne och Västra Götalands län, samt att förutsättningar för en ändrad ansvarsfördelning även finns avseende Hallands och Gotlands län. I denna proposition framgår det även att ett stort antal övriga landsting ansökt om en ändrad ansvarsfördelning enligt tidigare försöksperiod. Stort intresse för regionalisering av landsting förekommer således.⁸⁶

Följande tabell visar på positiva effekter och således argument för att göra bestående de regioner som omfattats av försöksperioden.

1. Den demokratiska legitimiteten i länet har uppnåtts.
2. Försöksperioden har varit positiv för den regionala utvecklingen i länen.
3. Försöksregionerna använder statliga utvecklingsmedel på ett tillväxtorienterat sätt.
4. Transportinfrastrukturplaneringen fungerar väl.
5. Försöksverksamheten har skapat ett tydligt forum för överväganden, beslut, ansvarstagande och förankring på politisk nivå.
6. Samordningen med annan verksamhet inom landstingens organisationer har skapat ett mervärde.⁸⁷
7. Utvecklingsstöd/företagsstöd bör utdelas av de som är ansvariga för utvecklingsstrategierna, med andra ord av regionerna.⁸⁸

De argument som förespråkar godkännandet av förslaget i denna proposition är av mer diffust slag än i propositionen som föregick beslutet av påbörja en försöksperiod (prop. 1996/97:36). Flertalet remissinstanser är positiva till majoriteten av förslagen med motiveringen att försöksperioden varit till belåtenhet

⁸⁵ Prop. 2009/10:156. s. 24

⁸⁶ Ibid: s. 16.

⁸⁷ Ibid: s. 15.

⁸⁸ Ibid: s. 25.

och att uppsatta kriterier nåtts. De instanser som ställer sig emot detta pekar framför allt på otydliga ansvarsförhållanden, ofördelaktig samhällsstruktur, förvirrande beteckningsanvändning samt tveksam kanalisering av företagsstöd som motargument. När det kommer till att definiera dessa argument enligt idealtypen av NPM är det således inget för-argument som faller inom utsatta kategorier. Däremot visar sig ett antal motargument falla inom dessa. Ett exempel på detta är motargument som menar att förslagen leder till otydlig ansvarsfördelning, vilket är motsatsen till kategori 1 av idealtypen NPM som förespråkar tydlig ansvarsfördelning i statsmakten.

(Prop.2009/10:156)	
ORD	ANTAL
<i>ansvar-</i>	124
<i>ansvarsfördelning, -a</i>	23
<i>transparens</i>	0
<i>mål (-en, -et)</i>	20
<i>prestation</i>	0
<i>kvantitet</i>	0
<i>effekt-</i>	9
<i>decentral-</i>	0
<i>belön-</i>	0
<i>privat-</i>	0
<i>marknad-</i>	0
<i>avregler-</i>	0
<i>företag-</i>	11
<i>företagsstöd</i>	15
<i>nätverk</i>	0
<i>konkurren-</i>	8
<i>flexib-</i>	0
<i>outsourc-</i>	0
<i>entreprenör-</i>	1
<i>Kund</i>	0
Totalt	211 (2377)

Figur 4: Tabell över ordfrekvens i prop.2009/10:156

4.2. Resultat

Resultatet av vår begreppsfrekvensmätning visar att begreppet ”ansvar-” och ”effekt” är de mest förekommande orden i samtliga beslutsdokument, med sammanlagt 822 respektive 228 upprepningar. De vanligaste orden relaterade till ”ansvar-” synes vara *ansvarskommittén*, *ansvarsområde*, *prövningsansvar*, *ansvarstagande*, *ansvarig* och *ansvarsområde*. Ordet *effektivisering* är också vanligt förekommande. Därefter följer ”ansvarsfördelningar” med 149 upprepningar.

Ord relaterade till ”mål-”, såsom framför allt *regionala mål* och *nationella mål* har 151 repetitioner. Sedan är det ett större glapp till och större konkurrens mellan nästkommande ord: ”företag” (90), ”företagsstöd” (35), ”konkurrens-” (34), ”decentral-” (28), ”marknad” (15) och ”entreprenör” (10).

I beslutsunderlagen används begreppen ”ansvar” och ”effekt” frekvent. Detta resultat var förväntat då dokumenten undersöker en eventuellt ny ansvarsfördelning med syfte att, bland annat, effektivisera offentlig verksamhet. Dessa ord innehåller inte, menar vi, starka värden i sig själv utan kan snarare användas för att framhäva värden i ett större sammanhang. Vi kan därmed inte dra slutsatsen att dessa ord är typiska för NPM och förklarar regionaliseringen. Däremot vågar vi hävda att diskussionen som föreligger regionaliseringen till stor del berör frågor om ansvar och effektivitet.

Vissa ord är mer värdeladdade än andra, såsom ”decentralisering”, ”konkurrens” och ”företagsstöd”. Dessa har färre upprepningar, men är istället betydligt starkare förankrade i NPM. Ett exempel på hur ökad decentralisering används som ett positivt mål för vilket regionaliseringen fungerar som medel låter:

*Regionalisering breddar verksamheten vilket ökar decentraliseringen av den statliga verksamheten.*⁸⁹

Man menar härmed att decentralisering i sig är något att sträva efter, vilket inte alla håller med om, och som därmed speglar en värdering i argumentationen.

⁸⁹ Prop. 1996/97:36: s.22.

Kategorierna för vår idealtyp av New Public Management som används mest i dokumenten är ”Dela upp den offentliga sektorn i fler enheter” (7 gånger) och ”Tydlig ansvarsfördelning” (6). Ett fåtal gånger har ”Uttalade normer och prestationsmätningar.” (2), ”Ökad konkurrens i den offentliga sektorn.” (2) och ”Större disciplin och sparsamhet i resursanvändning” (1) använts. Vid några tillfällen har fler än en kategori stämt in i ett argument. Åtta av 23 gånger saknar syftena och argumenten vi plockat fram ursprung i vår idealtyp. Kategorierna ”Större vikt på prestationskontroller” och ”Efterlikna privat sektor i offentlig förvaltning” representeras aldrig i vårt material.

Vår analys visar tydligt, både via den kvantitativa samt den kvalitativa metoden, att fördelningen av arbetsuppgifter och ansvar är den mest debatterade i våra dokument. Somliga hävdar att en regionalisering skulle leda till förbättrad ansvarsfördelning genom en ny administrativ ordning, medan andra hävdar motsatsen.⁹⁰ Ett fåtal instanser menar också att en ny administrativ ordning är okänd för det svenska statskicket och av den anledningen inte bör införlivas.⁹¹

Att mäta arbete genom uppföljning, utvärderingar och tydlig målstyrning är också debatterat i vårt studieunderlag. Framför allt handlar diskussionen om hur stor kontroll staten skall ha över regionernas arbete då de övertar ansvaret för tidigare statliga uppgifter. Återigen menar somliga att målstyrning är positivt medan andra menar att självstyrelsen är viktigare än kontrollen.

Det första och det sista dokumentet innehåller, om än i begränsad upplaga, argument som kan höra hemma i NPM, medan prop. 2009/10:156 inte är hemmahörande i våra sju kategorier. Detta kan bero på att propositionen i stor utsträckning utvärderar resultatet av försöksperioden och därmed inte berör generella motiveringar, utan framför allt baserar sin argumentation på sammanställningar av resultat.

⁹⁰ Prop. 2009/10:156. s. 17. & Prop. 1996/97:36: s. 20

⁹¹ Prop. 1996/97:36: s. 27

Det huvudsakliga syftet med regionaliseringen är att öka den demokratiska förankringen i länen, vilket man menar gör sig möjligt genom en ny ansvarsfördelning. Det är också här den största skiljelinjen mellan förespråkare och kritiker går. Otydlig ansvarsfördelning och minskad demokratisk förankring används inte sällan som motargument mot regionaliseringen i ett tidigt stadi. Efter försöksperiodens genomförande har denna uppfattning dock omvärderats och alltfler instanser ställer sig positiva.

En sammanställning av de motargument som presenterats i studien visar att otydliga ansvarsförhållanden och ofördelaktig samhällsstruktur väger tyngst emot regionaliseringen. Därefter menar man att en svårförståelig begreppsapparat förvirrar medborgarna och minskar förståelsen för samhällsstrukturen. Slutligen hävdar ett fåtal instanser att det är problematiskt att kanalisera företagsstöd via kommuner och landsting, som har direkta relationer med näringslivet.

Ett flertal motargument faller inom ramarna för NPM i den mening att de motsäger sig förändringar i förvaltningen som förespråkas i våra sju kategorier.

5. Diskussion och slutsats

Syftet med uppsatsen har varit att förklara varför regionbildning sker i Sverige och studera de grundläggande idéerna bakom argumenten för organisationsförändringarna. Den teoretiska utgångspunkt vi haft är att regionaliseringen kan förklaras i termer av New Public Management.

NPM har använts för att förklara ett flertal av de reformer som sker i offentlig förvaltning i stora delar av världen, sedan 1980-talet. Inspirationen från det privata näringslivet gör sig gällande på flera områden, i form utav bland annat privatisering och decentralisering. Nu visar den sig även som omformande av våra regionala gränser och ändrar således vår förståelse av vår statsapparat.

Sveriges offentliga förvaltning förändras till oigenkännlighet. Vad som varit utmärkande för vår tredelade statsapparat är inte längre lika aktuellt. Den smala regionala nivån tilldelas större makt och ansvar i samma takt som statens skyldigheter minskar. Ansvaret för länens regionala utveckling ligger numera på nybildade administrativa enheter i form av 4 officiella regioner och 13 självstyrelse- eller samverkansorgan bestående av hopslagna kommuner. Enbart 4 länsstyrelser är än idag ansvariga för utvecklingsarbetet inom sina respektive län. Som det ser ut är fler självstyrande regioner på väg.

För att kartlägga idéerna bakom beslutet att regionalisera har vi bearbetat material som ligger till grund för beslutet att påbörja en försöksperiod och slutligen att göra den permanent. Dokumenten vi använt är offentligt material formulerat av regeringen i form av propositioner och betänkanden ur vilka vi plockat fram de viktigaste beståndsdelarna som ger oss motiven bakom organisationsförändringen. Med hjälp av idealtypen har vi sedan kunnat jämföra argument för beslutet med idéerna om New Public Management.

Idéanalysen har bestått av en kvantitativ och en kvalitativ del. I den kvalitativa delen har vi jämfört motiveringar och argument för regionaliseringen mot kriterierna om NPM som vi ställt upp med hjälp av Hood's definition. De kategorier som varit representerade flertalet gånger är "tydlig ansvarsfördelning" och önskan om "att dela upp den offentliga sektorn i mindre enheter".

Sannolikt skulle vi inte få ett resultat som tydde på en önskan om otydligare ansvarsfördelning, vilket gör att kategorin förefaller självklar. Strävan efter att vilja dela upp den offentliga sektorn i mindre enheter är däremot inte ett obesträtt resultat. Detta anser vi tyda på att New Public Management till viss del representeras i beslutsunderlagen för regionaliseringen.

Kategorierna ”Större vikt på prestationskontroller” och ”Efterlikna privat sektor i offentlig förvaltning” är inte alls representerade i argumentationen.

Resultaten av vår kvalitativa ansats är mer blygsamma än vad vi räknade med. Vi hade förväntat oss starkare samband mellan kategorierna och argumentationen i dokumenten som kunde hjälpa oss dra slutsatsen att regionaliseringsprocessen kan förstås med hjälp utav New Public Management. Utifrån den kvalitativa undersökningen kan vi enbart se en tendens i ett par argument att dessa härstammar i idéerna om New Public Management.

I vår kvantitativa ansats har vi undersökt förekomsten av ord som är typiska termer av New Public Management. Ord som ”effekt-”, ”mål-” och ”ansvarsfördelning” har upprepats flest gånger. Orden ”effektivisera” har egenskaper likt tydlig ”ansvarsfördelning”. Att sträva efter en ineffektivisering är ologiskt och att ordet ”effektivisering” använts ofta är därför svårt att diskutera i termer av NPM. Men att antalet upprepningar är stort tyder ändå på regionaliseringen ses som ett medel att öka effektiviseringen.

Ordet ”ansvarsfördelning” har egenskaper lika strävan efter att dela upp den offentliga sektorn i mindre enheter. Detta är svårt att tolka på annat sätt än som en tydlig tendens av NPM. ”Mål” är ett begrepp som är svårare att diskutera då det kan användas på flera skilda sätt. Det kan förefalla självklart att nya organisationer bör jobba målinriktat, vilket därmed inte bör ses som direkt knutet till NPM.

Problematiken med vår kvantitativa del i undersökningen är att den är svår att dra slutsatser från. Flera moment vävs in i analysen, såsom tolkning och begreppsanvändning. Å andra sidan ser vi att en begreppsfrekvens, såsom i fallet med begreppet ”ansvarsfördelning” är väldigt hög, vilket tyder på ordets relevans i den föreliggande debatten.

Oavsett del av undersökning är det mest avgörande momentet vår subjektiva tolkning. För det första ska vi läsa och tolka oss till en definition av NPM för att

sedan tolka ett material både med och utan våra NPM-glasögon. Då vi listar argumentationen bör vi således kunna se på materialet på två skilda sätt för att slutligen mäta och tolka vad som är starka eller svaga samband mellan vår teori och vårt studieunderlag.

Det finns också en viss problematik med begreppet New Public Management. Vi valde en definition som sammanfattade och ramade in begreppet såsom det använts under en längre tid och i internationell forskning. Vårt resultat hade således blivit annorlunda om vi valt att definiera begreppet utifrån svenskt forskning enbart. Eventuellt hade vårt resultat hamnat närmare denna idealtyp än den internationella motsvarigheten. För att säkerställa idealtypens validitet jämförde vi däremot denna mot sammanlagt fem källor, svenska som internationella, och konstaterade att den var giltig.

Ytterligare problematik ligger hos dokumenten vi studerat. Dessa är skrivna för att ge riktlinjer för fortsatt styrning av det svenska samhället och språkbruket är av den anledningen anpassat till en viss typ av läsare, nämligen den beslutsfattande riksdagen. Det innebär att visst innehåll presenteras med eftertryck, medan annat förminskas i texten. Våra dokument innehåller inte heller några större inslag av tydlig debatt med utmärkande argumentation, vilket ställer högre krav på den som tolkar materialet. Vi kan anta att muntliga debatter i riksdagen, som ett exempel, innehåller mer argumentation där parternas respektive värderingar tydligare framgår. Vårt arbete har dock inte haft argumentationsanalytiska ambitioner, utan syftat till att placera argumentationer i eller utanför ett idé-ramverk, vilket vi lyckats göra utifrån noga valt material.

I vår studie har vi kunnat visa att regionaliseringen inte i någon större utsträckning kan förklaras med hjälp av New Public Management. Kategorierna är inte representerade i materialet i den omfattning vi förväntat oss och orden upprepas inte så ofta som vi förmodade.

Detta kan bero på olika saker. Vi kan ha använt oss av en alltför snäv definition av vår idealtyp och därmed inte fångat in material som skulle vara hemmahörande i NPM. Vi anser det dock vara av större vikt att säkerställa validiteten genom att hellre fria än fälla tveksamma ord och begrepp. Det kan dock vara fallet att de kategorier som inte representerades i vårt resultat uttrycks på så pass annorlunda

sätt i beslutsdokumenten att de är svårfångade. Fördelen med att kombinera två textanalyser såsom vi gjort i detta arbete, är att risken är hälften så stor som om man begränsade sig till enbart den ena, vilket riskerar att resultera i ett snedvridet resultat.

Bidraget vi lämnar baseras på upprepade subjektiva tolkningar av material. Med hjälp av en konsekvent bearbetning och med ramar för objektivitet har vi försökt öka validiteten inom metodens begränsningar. Förutsättningarna vi haft för att hålla hög reliabilitet har vi tagit tillvara på och resultatet är delvis tillförlitligt för det data vi använt.

Vårt bidrag med detta arbete är i första hand en ökad förståelse för den förändring som pågår i den svenska politiska organisationen. Vi har beskrivit hur New Public Management, till begränsad del, kan förklara vissa reformer i den offentliga strukturen. Vi kan däremot inte dra slutsatsen att vår teori står som uteslutande förklaringsansats till denna förändring, men inte desto mindre synliggöra mönster som kan öppna upp för fortsatta studier i detta ämne. Vi efterfrågar således fler idéanalyser och argumentationsanalyser av regionaliseringen med tydligare ideologisk förankring, för att tydliggöra bakomliggande ideologiska och även partipolitiska ställningstaganden. Det vore även intressant att se vidare på de regionaliseringsansökningar som fått avslag, och hur detta motiveras.

Inte att förglömma är det faktum att samtliga administrativa regioner i Sverige är förlagda i den södra delen av landet. Hur påverkar detta identitetsskapandet inom vårt land, och inom EU?

6. Källor

6.1. Offentligt tryck

- Prop. 1995:27 ”Regional Framtid”
- Prop. 1996/97:36 ”Den regionala samhällsorganisationen”
- SOU 2007:10 ”Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft”
- Prop. 2009/10:156 ”Regionalt utvecklingsansvar i vissa län”

6.2. Litteratur

6.2.1. Böcker

- Bergström, Göran – Boréus, Kristina (red.) 2012. *Textens mening och makt. Metodbok I samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Tredje upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Beckman, Ludvig, 2005. *Grundbok i idéanalys – det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Stockholm: Santérus Förlag.
- Bäck, Henry - Larsson, Torbjörn, 2010. *Den svenska politiken – Struktur, processer och resultat*. Andra upplagan. Malmö: Liber.
- Christensen, Soren, m.fl. 2011. *Makt, beslut, ledarskap: märkbar och obemärkt makt*. Stockholm: SNS Förlag.
- Gidlund, JanErik - Jerneck, Magnus, 2000. *Local and Regional Governance in Europe - Evidence from Nordic Regions*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing ltd.

- Pierre, Jon – Sundström, Göran, 2009. *Samhällsstyrning i förändring*. Malmö: Liber.
- Røvik, Kjell Arne (2008). *Managementsamhället: trender och idéer på 2000-talet*. 1. uppl. Malmö: Liber

6.2.2. Uppsatser/artiklar

- Lind, Patrik, 2010. "Regionbildning – En institutionell studie av Region Skåne, Västra Götalandsregionen och "Region Svealand"". Kulturgeografiska Institutionen, Uppsala Universitet.
- Qvarfordt, Sofie, 1999. "Legitimitet i de nya regionförsöken – En jämförande studie om Region Skåne och Region Västra Götaland". Lund: Statsvetenskapliga Institutionen.

6.2.3. Rapporter och artiklar.

- Erlingsson, Gissur Ó, 1999. *Regional pånyttfödelse - Ekonomi, demokrati och identitet i ett Europa under omvandling. En analys av ett forskningsområde*. Lund: Statsvetenskapliga Institutionen.
- Fernández, Christian, 2000. *Regionalisering och regionalism – Idé, ideologi och politisk verklighet*. Lund: Statsvetenskapliga Institutionen.
- Hood, Christopher, 1991. *A Public Management For All Seasons?*. Public Administration Vol. 69 s. 3-19.
- Hall, Patrik, 2007. *Byråkratisering som konsekvens av företagisering inom offentlig förvaltning?* Statsvetenskaplig tidsskrift, Nr 2 Vol. 109

- Lapsley, Irvine, 2008. *NPM Agenda: back to the future*. Financial Accountability & Management, Vol. 24. S. 77-96.
- Montin, Stig, 1997, *New Public Management på svenska*. Politica, 29. Årg. Nr 3. ss 262-278.
- Montin, Stig 2012, *Politik och förvaltning i förändring*. Sveriges kommuner och landsting.
- Rowe, Carolyn, 2011, *Regional representations in the EU: between diplomacy and interest mediation*. Palgrave studies in European Union politics Palgrave Macmillan, Basingstoke u.a.
- Sveriges Kommuner och Landsting, 2010. ”Regioner runt hörnet – Sju politiker om regioner i Sverige.”
- Warleigh, Lack & Rosamond, Ben, *Across the EU Studies–New Regionalism Frontier: Invitation to a Dialogue*. 2010 Journal of Common Market Studies, Vol. 48, pages 993–1013.

6.3. Internetkällor

- Nationalencyklopedin, sökord ”region”.
www.ne.se/region 2013-12-05
- ”Kommuner, landsting och regioner”
http://www.skl.se/kommuner_och_landsting 2013-12-03
- ”Så styrs ett landsting/en region”
http://www.skl.se/kommuner_och_landsting/sa_styrs_landsting_region
2013-12-03

- ”Regionprojektet”
http://www.svet.lu.se/Projekt/Regionprojektet/Om_projektet.html
2014-01-05

- ”Det offentliga Sverige”
<http://www.regeringen.se/sb/d/505>
2013-12-20

- Encyclopedia Britannica. Sökord: NPM
<http://www.britannica.com>
2013-12-28